

Bryssel 22.7.2019
COM(2019) 341 final

2019/0156 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Ghanan sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittelyä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan pöytäkirjan 1 hyväksymiseen

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä, jolla vahvistetaan Ghanan sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettava kanta käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittelyä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan sopimuksen pöytäkirjan 1 suunniteltuun hyväksymiseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Ghanan sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ensivaiheen talouskumppanuussopimus.

Euroopan unioni (”EU”) allekirjoitti 28. heinäkuuta 2016¹ Ghanan sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksen (”sopimus”), jota on sovellettu väliaikaisesti 15. joulukuuta 2016 alkaen.

Sopimuksella pyritään a) antamaan Ghana-osapuolelle mahdollisuus hyötyä EU:n tarjoamasta helpommasta markkinoille pääsystä; b) edistämään Ghanan talouden kestäväää kehitystä ja sen asteittaista yhdentymistä maailmantalouteen; c) luomaan yhteiseen etuun perustuva vapaakauppa-alue Euroopan unionin ja Ghanan välille vapauttamalla kauppaa asteittain siten, että sovellettavia Maailman kauppajärjestön sääntöjä ja epäsymmetrian periaatetta noudatetaan ja että Ghanan erityistarpeet ja kapasiteettirajoitukset otetaan huomioon sitoumusten tason ja ajoituksen osalta; d) perustamaan asianmukaiset riitojenratkaisujärjestelyt; ja e) perustamaan asianmukaiset institutionaaliset järjestelyt.

2.2. Talouskumppanuussopimuskomitea

Talouskumppanuussopimuskomitea on sopimuksen 73 artiklan mukaisesti perustettu elin. Se koostuu EU:n ja Ghanan (”osapuolet”) edustajista, ja sen puheenjohtajina on yksi edustaja kummastakin osapuolesta. Talouskumppanuussopimuskomitea hyväksyy työjärjestyksensä.

Talouskumppanuussopimuskomitea käsittelee kaikkia sopimuksen täytäntöönpanon kannalta välttämättömiä asioita, mukaan lukien kehitysyhteistyö. Talouskumppanuussopimuskomitea voi tehtäviään hoitaessaan a) perustaa ja valvoa sopimuksen täytäntöönpanossa tarvittavia erityiskomiteoita tai -elimii; b) kokoontua milloin tahansa osapuolten sopimana ajankohtana; c) tarkastella kaikkia tämän sopimuksen mukaisesti esille tulleita kysymyksiä ja toteuttaa tehtäviään hoitaessaan tarvittavat toimenpiteet; d) tehdä päätöksiä tai antaa suosituksia sopimuksessa määrätyissä tapauksissa; ja e) hyväksyä muutoksia tähän sopimukseen.

Talouskumppanuussopimuskomitea voi tarvittaessa tarkastella uudelleen sopimusta ja sen täytäntöönpanoa, toimintaa ja toimivuutta sekä antaa osapuolille asianmukaisia ehdotuksia sen muuttamiseksi.

2.3. Suunniteltu komitean säädös

Talouskumppanuussopimuskomitean on määrä hyväksyä seuraavassa, vuonna 2019 pidettävässä kokouksessaan päätös (”suunniteltu säädös”) käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittelyä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan sopimuksen pöytäkirjan 1 hyväksymisestä, kuten osapuolet sopivat teknisellä tasolla maaliskuussa 2019.

¹ Neuvoston päätös (EU) 2016/1850, annettu 21 päivänä marraskuuta 2016, Ghanan sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ensivaiheen talouskumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 287, 21.10.2016, s. 1).

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on perustaa alkuperäsääntöjen hallinnointia koskeva yhteinen vastavuoroinen järjestelmä.

Sopimus tuli voimaan ilman alkuperäsääntöjen hallinnointia koskevaa yhteistä vastavuoroista järjestelmää. Sopimuksen 14 artiklan mukaan osapuolten on perustettava tällainen järjestely, joka ”perustuu Cotonoun sopimuksen mukaisiin alkuperäsääntöihin ja jossa parannetaan kyseisiä sääntöjä ottaen huomioon Ghanan kehitystavoitteet”. Uusi järjestelmä sisällytetään itse sopimukseen talouskumppanuussopimuskomitean päätöksellä. Tällaisen järjestelmän puuttuessa asetuksen (EU) 2016/1076² (”markkinoillepääsyasetus”) liitteessä II olevia alkuperäsääntöjä koskevia säännöksiä sovelletaan Ghanasta Euroopan unioniin suuntautuvaan vientiin.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Osapuolet sopivat teknisellä tasolla maaliskuussa 2019 käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittelyä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan sopimuksen pöytäkirjan 1 tekstistä. Sovittu pöytäkirja 1 perustuu Länsi-Afrikan valtioiden, Länsi-Afrikan valtioiden talousyhteisön (ECOWAS) ja Länsi-Afrikan talous- ja rahaliiton (UEMOA) sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen talouskumppanuussopimuksen³ pöytäkirjaan 1, joka on tehty mutta joka ei vielä ole voimassa ja joka perustuu Cotonoun sopimukseen. Sovitussa pöytäkirjassa 1 on useita muutoksia, joilla otetaan huomioon alkuperäsääntöjen viimeaikainen kehitys, mukaan lukien muutokset, jotka on sisällytetty Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän (”AKT”) kanssa tehtyjen talouskumppanuussopimusten viimeisimpiin alkuperäsääntöjä koskeviin pöytäkirjoihin.

Olenneisimmat merkittävät muutokset ovat seuraavat:

- korvataan 15 artikla ”Suora kuljetus” artiklalla, jonka otsikkona on ”Muuttumattomuus”, jotta talouden toimijoilla olisi enemmän joustovaraa niiden todisteiden osalta, jotka on toimitettava tuojamaan tulliviranomaisille, kun alkuperätavaroiden uudelleenlastaus tai tullivarastointi tapahtuu kolmannessa maassa;
- lisätään talouden toimijoille annettavaa joustavuutta alkuperäselvitysten osalta sallimalla rekisteröityjen viejien antaa alkuperäilmoituksia kaupallisissa asiakirjoissa (”omaehtoinen ilmoittaminen”) (17 artikla ja ”uusi” 21 artikla). Ghanalle myönnetään kolmen vuoden siirtymäaika omaehtoisen ilmoittamisen täytäntöönpanoa varten.
- Vanhentuneiden määräysten poistaminen:
 - poistetaan 3 artiklan 2 kohdan d alakohdassa ja 3 artiklan 3 kohdassa ilmaisuja ”niiden alusten” ja ”niiden tehdasalusten” koskevat määritelmät;
 - poistetaan pöytäkirjan 7 artiklan 4 kohta, 21 ja 40 artikla, 41 artiklan 5 kohta sekä liite IX.
- Mahdollistetaan alueellinen alkuperäkumulaatio sellaisten muiden Länsi-Afrikan maiden kanssa, joilla on tulliton ja kiintiötön pääsy EU:n markkinoille.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1076, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, talouskumppanuussopimukset vahvistavissa tai niiden vahvistamiseen johtavissa sopimuksissa määrättyjen järjestelyjen soveltamisesta Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän (AKT) tietyistä valtioista peräisin oleviin tuotteisiin (EUVL L 185, 8.7.2016, s. 1–191).

³ ST 13370 2014 ADD 1, 3. joulukuuta 2014.

- Myönnetään tonnikalasäilykkeille ja -fileille (ns. ”loins”) poikkeus yhdeksi vuodeksi (41 artiklan 9 kohta).
- Päivitetään liite II: lisätään muita kuin kasviperäisiä alkaloideja koskeva HS-nimike 2939 80; tehdään tupakasta valmistettuja sikareja koskevan HS-nimikkeen 2402 ja piippu- ja savuketupakkaa koskevan HS-nimikkeen ex 2403 säännöistä joustavampia; saatetaan HS-nimikkeen ex 3002 tavarankuvaus ajan tasalle.

Ehdotetussa alkuperäsääntöjä koskevassa pöytäkirjassa 1 määrätään alkuperäsääntöjen yksinkertaistamisesta ja sillä myös edistetään Ghana-osapuolen kestävästä taloudellisesta kehityksestä ja alueellista yhdentymistä kumulaatiota koskevien suotuisten sääntöjen ansiosta.

Suunnitellulla säädöksellä voitaisiin korvata nykyiset markkinoillepääsasetuksessa määritellyt Ghanasta Euroopan unioniin suuntautuvaan vientiin sovellettavat alkuperäsäännöt edullisemmalla ja vastavuoroisemmalla järjestelmällä.

Päätösehdotus täyttää sopimuksen määräysten mukaiset EU:n velvoitteet.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

Ilmaisu ”säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia”, kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätävä antaa”⁴.

4.1.2. Soveltaminen tässä asiassa

Säädös, joka komitean on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla sopimuksen 14 artiklan mukaisesti.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi päätösehdotuksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta, eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

⁴ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 7. lokakuuta 2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, 61–64 kohta.

4.2.2. Soveltaminen tässä asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät yhteiseen kauppapolitiikkaan.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellisena oikeusperustana on SEUT-sopimuksen 207 artikla.

4.3. Pöytäkirja

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 207 artikla yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄADÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska talouskumppanuussopimuskomitean säädöksellä hyväksytään Ghanan sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ensivaiheen talouskumppanuussopimuksen pöytäkirja 1, joka koskee käsitteen ”alkuperä tuotteet” määrittelyä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä, se on aiheellista julkaista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen, kun se on hyväksytty.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Ghanan sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittelyä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan pöytäkirjan 1 hyväksymiseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 3 ja 4 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Ghanan sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välinen ensivaiheen talouskumppanuussopimus, jäljempänä ’sopimus’, allekirjoitettiin unionin puolesta 28 päivänä heinäkuuta 2016 neuvoston asetuksen 2016/1850/EY⁵ nojalla, ja sitä on sovellettu väliaikaisesti 15 päivästä joulukuuta 2016.
- (2) Sopimuksen 14 artiklan nojalla osapuolet perustavat yhteisen vastavuoroisen järjestelmän alkuperäsääntöjen hallinnoimiseksi. Uudesta järjestelmästä tulee erottamaton osa sopimusta talouskumppanuussopimuskomitean päätöksellä.
- (3) Talouskumppanuussopimuskomitean on määrä tehdä vuosikokouksessaan 2019 päätös käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittelyä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevasta sopimuksen pöytäkirjasta 1.
- (4) On aiheellista vahvistaa seuraavassa talouskumppanuussopimuskomitean kokouksessa unionin puolesta otettava kanta, koska kyseinen päätös tulee sitomaan unionia.
- (5) Hyväksytyssä pöytäkirjassa otetaan huomioon uusin kehitys, jotta voimassa olisivat joustavammat ja yksinkertaisemmat alkuperäsäännöt, joilla pyritään helpottamaan talouden toimijoiden kauppaa ja optimoida sopimuksessa määrätyn etuuskohtelun käyttöaste,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Ghanan sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetun talouskumppanuussopimuskomitean vuosikokouksessa 2019 Euroopan unionin puolesta otettava kanta käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittelyä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevasta pöytäkirjasta 1 tehtävän

⁵ Neuvoston päätös (EU) 2016/1850, tehty 21 päivänä marraskuuta 2008, Ghanan sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ensivaiheen talouskumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 287, 21.10.2016, s. 1).

talouskumppanuussopimuskomitean päätöksen hyväksymiseen perustuu tämän päätöksen liitteenä olevaan talouskumppanuussopimuskomitean päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*